

دوره نهم تقابلیه

جلسه ۵

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

۲۹ فروردین ماه ۱۳۱۲ - ۲۲ ذی حجه ۱۳۵۱

شماره مسلسل : ۵۵۹

فهرست اشغال } سالنامه
داخله : ۹۰۰ ریال
خارجه : ۱۲۰ ریال
تک شماره : یک ریال

مطبعة مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۹ فروردین ماه ۱۳۱۲ * (۲۲ ذی حجه ۱۳۵۱)

فهرست مذاکرات

(۵) معرفی بیات دولت - تقدیم و فرائض پروگرام
(۶) معرفی معاونین وزراء
(۷) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(۱) تصویب صورت مجلس
(۲) اعلام نتیجه انتخاب کمیسیونهای نه گانه
(۳) تصویب دو فقره اعتبارنامه
(۴) اجرای مراسم تعایف از طرف عده از آقایان نایندگان

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه بیست و هفتم فروردین ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری
نشد) صورت مجلس تصویب شد.
[۲ - اعلام نتیجه انتخاب کمیسیونهای نه گانه]
رئیس - نتیجه استخراج آراء کمیسیونها بقراریست
که قرائت میشود :

مقام منبع ریاست محترم مجلس شورای ملی

نتیجه استخراج آراء منخذه در جلسه ۲۷ فروردین ۱۳۱۲
راجع با انتخاب هیجده نفر آقایان اعضاء کمیسیون قوانین
عدلیه برتیبی است که ذیلاً برض میرسد :

عده آراء مأخوذه ۱۱۵ عده حضار ۱۱۸

حائزین اکثریت :

آقای مفتی ۱۱۲ رای - آقای همراز ۱۱۲ رای - آقای
مؤید احمدی ۱۱۱ رای - آقای شریعت زاده ۱۱۱ رای
آقای طهرانی ۱۱۰ رای - آقای دکتر قزل باغ ۱۰۹
رای - آقای بقوانی ۱۰۸ رای - آقای مولوی ۱۰۸
رای - آقای انسر ۱۰۸ رای - آقای رهبری ۱۰۷ رای
آقای جمشیدی ۱۰۶ رای - آقای مرآت اسفندیاری
۱۰۶ رای - آقای عراقی ۱۰۵ رای - آقای کفالی
۱۰۵ رای - آقای احتشام زاده ۱۰۳ رای - آقای
جهانشاهی ۱۰۱ رای - آقای ارکانی ۱۰۰ رای - آقای
طباطبائی دیا ۷۸ رای.

* * * عن مذاکرات مشروح پنجمین جلسه از دوره نهم تقنینیه (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

دائرة تدوین و تحریر صورت مجلس

* * * اسامی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه - آقایان : حاج میرزا حبیب الله امین - طباطبائی وکیل - حیدری - طباطبائی بروجرودی - بونس آقا و هاشم زاده
دیر سهرابی - شریعتزاده - مدد

نتیجه استخراج آراء کمیسیون قوانین ماله:
 عدہ حضار ۱۱۸ عدہ آراء مأخوذه ۱۱۴
 رئیس - آقای دشتی فرمایشی داشتید؟
 دشتی - خواستم بیرسم آیا خواندن عدہ آراء لازم است یا نه؟ و بقیده بنده بهتر این است همین صورت
 اعضاء منتخبه کمیسیونها را بخوانند و قرائت عدہ آراء
 لازم نیست (صحیح است)

رئیس - اشکالی ندارد همان اساسی را می‌خواهیم:
 حائزین اکثریت:

آقای ملک زاده آملی - آقای میرزا یانس - آقای
 طالبس خان - آقای منعم سنگ - آقای محیط لاریجانی
 آقای امامی - آقای باستانی - آقای امیر ابراهیمی
 آقای خواجوی - آقای محسن آقا مهدوی - آقای
 کازرونی - آقای فروغی - آقای مؤید قوامی - آقای
 دیر سهرابی - آقای مجدضیائی - آقای هزار جریبی
 آقای ناصری - آقای شریفی.

نتیجه استخراج آراء کمیسیون اقتصاد ملی:

عدہ حضار ۱۲۰ عدہ آراء مأخوذه ۱۱۴
 آقای نمازی - آقای فرشی - آقای حاج میرزا
 حبیب آقا امین - آقای شیرازی - آقای موثر - آقای
 محلوجی - آقای حاج ملک - آقای نیکپور - آقای
 پارسا - آقای چاپچی - آقای فهیمی - آقای لاریجانی
 آقای شاهرودی - آقای کاشف - آقای یونس آقا
 آقای وکیلی - آقای ملک مدنی.

نتیجه استخراج آراء کمیسیون معارف:

عدہ حضار ۱۱۷ عدہ آراء مأخوذه ۱۱۶
 حائزین اکثریت:
 آقای نریت - آقای ساکینان - آقای میرزا سید
 احمد بهبهانی - آقای میرزا - آقای توپخت - آقای
 سلطانی شیخ الاسلامی - آقای اورنگ - آقای
 دکتر سنگ - آقای دکتر ضیائی - آقای دبستانی کرمانی
 آقای دربانی - آقای دکتر طاهری

نتیجه استخراج آراء کمیسیون داخله:

عدہ حضار ۱۱۷ عدہ آراء مأخوذه ۱۱۶
 حائزین اکثریت:
 آقای قوحی - آقای آصف - آقای مسودی خراسانی

آقای نواب یزدی - آقای ملک زاده آملی - آقای
 حمز ناش - آقای مزدهی - آقای مقدم - آقای
 اسکدری - آقای صفاری - آقای میرزائی - آقای
 یزدی.

نتیجه استخراج آراء کمیسیون امور خارجه:

عدہ حضار ۱۱۵ عدہ آراء مأخوذه ۱۱۵
 حائزین اکثریت:

آقای هدایت - آقای تراکزلو - آقای بختیار - آقای
 اسد - آقای طالبس خان - آقای امیر تیمور - آقای
 اسدی - آقای دکتر سمعی - آقای افخمی - آقای
 رهنما - آقای روحی - آقای مسعود نایبی

نتیجه استخراج آراء کمیسیون طرق و شوارع:

عدہ حضار ۱۱۸ عدہ آراء مأخوذه ۱۱۴
 حائزین اکثریت:

آقای پان - آقای محیط لاریجانی - آقای علوی
 سزواری - آقای محمد آخوند - آقای افشار - آقای
 محلوجی - آقای حاج میرزا حسین خان قاطمی
 آقای منصف - آقای حمزه دانش - آقای بنکدان
 آقای همراز - آقای کاشف

نتیجه استخراج آراء کمیسیون نظام:

عدہ حضار ۱۰۷ عدہ آراء مأخوذه ۱۰۷
 حائزین اکثریت:

آقای اعظم زنگه - آقای نوام - آقای آصف - آقای
 میرزائی - آقای مرآت اسفندیاری - آقای مزدهی
 نتیجه استخراج آراء کمیسیون پست و تلگراف و تلفن
 عدہ حضار ۱۱۱ عدہ آراء مأخوذه ۱۰۹
 حائزین اکثریت:

آقای ارباب کیخسرو - آقای دربانی - آقای
 منخبر فرهنگ - آقای چاپچی - آقای ساکینان - آقای
 پناهی

[۳ - تصویب دو فقره اعتبارنامه]

رئیس - آقای مؤید احمدی (احضار برای قرائت دربارت)
 (آقای مؤید احمدی منخبر شعبه ششم خبر نمایندگی
 آقای دکتر حسین خاں بهرامی را از خرم آباد بشرح
 ذیل قرائت نمودند)

خبر شعبه

جریان انتخابات خرم آباد به تریبی است که مرض میرسد
 در تاریخ ۲۵ بهمن ۱۳۱۱ انجمن نظارت خرم آباد
 تشکیل و از اول اسفند ۱۳۱۱ در ظرف ۱۵ روز در حوزه
 مرکزی و شعبات فرعی ۲۴۰۶۶ ورقه نمره توزیع و
 اخذ رأی شده پس از قرائت در نتیجه آقای دکتر حسین
 خان بهرامی با اکثریت ۱۷۰۳۹ رأی بسمت نمایندگی
 مجلس شورای ملی انتخاب شده‌اند و چون شکایتی
 نرسیده بود شعبه ششم صحت نمایندگی آقای دکتر حسین
 خان بهرامی را تصدیق و خبر آنرا تقدیم مینماید.

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه باصحت انتخاب آقای
 دکتر حسین خان بهرامی موافقت دارند قیام فرمایند
 (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای مؤید احمدی:

(خبر دیگر شعبه ششم راجع بنمایندگی آقای فتح آقا
 خان سکوند از خرم آباد اینطور قرائت شد)

خبر شعبه ۶

جریان انتخابات خرم آباد بطوری است که مدتی نمره
 ۱۸ مرض رسیده در نتیجه آقای فتح آقا خان سکوند
 با اکثریت ۱۵۳۱۹ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی
 انتخاب شده‌اند شعبه ششم صحت نمایندگی ایشان را
 تصویب و خبر آنرا تقدیم مینماید.

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه باصحت انتخاب آقای
 سکوند موافقت دارند قیام فرمایند (عدّه زیادی برخاستند)
 تصویب شد.

[۴ - اجرای مراسم تحلیف از طرف عدّه نر آقایان
 نمایندگان]

رئیس - شروع میکنیم با اجرای مراسم تحلیف.
 (صحیح است)

(در این موقع تمام حضار با احترام حاضر نمودن کلام الله
 مجید قیام و آقایان ذیل فردا در پیش کرسی خطابه
 حاضر و مطابق اصل ۱۱ قانون اساسی در حضور قرآن
 مجید قسم یا نمودند و قسمنامه را نیز امضاء نمودند)

ارباب کیخسرو (فران مجید و تمام مقدسات خدا)
 حاج میرزا حبیب آقا امین - منخبر فرهنگ - آقا
 محمد مهدی نمازی - آقا سید کاظم یزدی - شیرازی

ایزدی - حاج غلامحسین مالک - دهستانی - آقا اسلامی
 مفتی - حسنعلی میرزا دولتشاهی - مؤید قوامی - اسدی
 نواب یزدی - لیقوانی - دبستانی

[۵ - معرفی هیئت دولت]

رئیس - آقای رئیس الوزراء فرمایشی داشتید؟
 رئیس الوزراء (حاج مهدقلیخان هدایت) افتخار تشکیل کابینه
 در این وهله هم به بنده مرحمت شده است این است که
 هیئت وزراء را معرفی میکنم:

آقای فروغی وزیر امور خارجه. آقای تقی زاده وزیر ماله
 آقای منصور که وزیر داخله بودند در غیبت مجلس بسمت
 وزارت طرق معین شدند. آقای داود وزیر عدلیه. آقای
 فرخ کفیل صنایع و فلاحت. آقای زرین کفش کفیل
 وزارت داخله. آقای اسعد وزیر جنگ. آقای بهرامی
 وزیر پست و تلگراف و تلفن. آقای یاسائی همان ریاست
 کل تجارت. معاونین راهم وزراء خودشان معرفی خواهند
 کرد فقط چون وزیر معارف کسالت دارند و توانست
 حاضر شود معاون ایشان راهم آقای رهنما بنده معرفی
 میکنم.

فروغی - وزیر معارف را اسم نبردید

رئیس الوزراء - بچی خان را عرض کردم اعتماد الدوله
 پروگرام راهم تقدیم میکنم.

(پروگرام بشرح آتی قرائت شد)

ساحت محترم مجلس شورای ملی

نیات مقدسه اعلیحضرت اقدس شاهنشاهی روحنا فداء
 در تکمیل موجبات ترقی و سعادت مملکت در ضمن خطابه
 ملوکانه در موقع افتتاح مجلس هم بسمع نمایندگان محترم
 رسیده و رؤوس مسائل که باینصوب العین منصفان امور باشد
 مشخص گردیده است.

هیئت وزراء که در این موقع بمجلس شورای ملی
 معرفی میشود سعی در متابعت از مقاصد غالبه ذات اقدس
 همایونی را وظیفه حتمی خود شمرده و مواد ذیل را که اصول
 و نکات بر جسته پروگرام اقداماتی است که از
 طرف دولت در این دوره باید بعمل آید پیشنهاد مجلس
 شورای ملی مینماید:

سیاست خارجی دولت همواره مبتنی بر تقیید مناسبات دوستانه با دول متحابه میباشد و در این باب بهترین وسیله راضیات منافع دولت و ملت و استواربودن روابط ملل را بر اساس تساوی حقوق و احترام متقابل شرط لازم میدانند.

بهبودی اوضاع اقتصادی مملکت تا کماکان محل توجه کامل است.

برای حصول این مقصود مساعی که در تأسیس انواع کارخانجات از قبیل قند ریزی و ریسمان قالی و پارچه بافی و سیمان سازی بعمل آمده تعقیب خواهد شد و علاوه از تشویق ابناء وطن در تشکیل شرکتها و اهتمام در اینکه حوائج مملکتی را در داخله و بوسائل ملی فراهم آورند فروگذار نخواهد شد در ازدیاد صادرات مملکتی و توازن و تعادل آنها با واردات مراقبت تام بعمل خواهد آمد و در جلوگیری از معاملات قاچاق و نامشروع بیش از پیش کوشش خواهد شد برای ترقی فلاح تفسیمی از اراضی خالصه بین زارعین و بجزریان انداختن معاملات بانک فلاحی و فراهم ساختن وسائل توسعه محصولات و بهبودی آنها و تبدیل بعضی به بعضی دیگر که مفیدتر باشند در نظر است.

در استفاده از منابع ثروت طبیعی مملکت مسئله استخراج معادن محل توجه خاص خواهد شد.

برای تکمیل ساختمان طرق و تسریع انجام راه آهن وسایل مؤثر اتخاذ خواهد کردید.

در ایجاد وسائل برای بهبودی اوضاع صحی مملکت و توسعه معارف و تکمیل مؤسسات مربوطه بانها مساعی تام بعمل خواهد آمد.

بدیهی است در کلیه این مسائل از جهت وضع قوانین مساعدت و مساعدت های لازمه میبذول و در تصویب این پروگرام پیشنهادی اعتماد خود را در پاره دولت ایران خواهند فرمود.

رئیس - آقای رئیس الوزراء مایلند که پروگرام امروز مطرح شود. آقای دشتی

دشتی - پروگرام بعقیده بنده باید طبع شود و

بین آقایان نمایندگان توزیع شود و عرض کنم فوری هم در پروگرام بنده نمی بینم که تصویب بر کرام از نظر دولت يك چیز خیلی لازمی باشد که مستلزم اجرائی باشد از طرف دیگر بر کرام البته اساس رأی اعتمادی است که مجلس شورای ملی بدولت میدهد بنابراین در پروگرام باید مطالعه شود و خیلی از آقایان باید بخوانند و باین شکلی که خوانده شد ما الا آن باین بر کرام باین مفصلی نمی توانیم رأی بدهیم اجازه بدهید بر کرام طبع شود و در جلسه دیگر مطرح شود (صحیح است)

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای قهیسی

قهیسی - بنده موافقم

رئیس - آقای دیبا

طباطبالی دیبا - آقای دشتی فرمودند که پروگرام دولت باید طبع و توزیع شود بنده خواستم برای اطلاع ایشان و سایر آقایان عرض کنم که این باید در نظامنامه مجلس شورای ملی نیست و این نه لایحه است نه طرح قانونی است در نظامنامه مجلس آنچه باید طبع و توزیع شود قبل از مطرح شدن لایحه دولت یا طرح قانونی است این ممکن است مطلب باشد و آنوقت در نظامنامه تکلیفش معین شده و بنده عقیده ام این است که لازم نیست طبع و توزیع شود علاوه این را در روز خطابه اعلیحضرت همایونی آقایان نمایندگان مطلعند و بنده عقیده ام این است که زیاد محتاج به بحث نیست این است که اگر در این جلسه هم مطرح شود عیبی ندارد.

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - بنده هم مانعی نمی بینم برای اینکه مطرح شود زیرا که مطالبی که در این موضوع نوشته شده است یعنی در این پروگرام همان بنات مقدس اعلیحضرت است که در خطابه که در مجلس قرائت فرمودند و بد همه جرائد نوشته شده و طبع شده مطالب اساسی است و همه مسیوق هستیم و حالاهم کاری نداریم بعقیده بنده مانعی ندارد اگر هیئت دولت مایل باشد امروز مطرح شود.

رئیس - آقای طهرانی

طهرانی - عرض کنم آقای دیبا فرمودند در روزنامه ها نوشته شده است صحیح است ولی عمل مجلس همیشه اینطور بوده یعنی پروگرام همیشه طبع می شده است و پس از اینکه نمایندگان مطالعه میکردند مطرح می شد و اگر مذاکرات و مباحثاتی هم درش لازم بود می شد و بعد هم تصویب می شده است سابقه هم البته محفوظ است و باید فعلاً هم همینطور عمل شود و اما راجع باینکه مبرماید لازم نیست که طبع شود بنده عرض میکنم لازم است راست است بنات اعلیحضرت همایونی است و همه آقایان هم مسبوتند و میدانند ولی چه ضرر دارد که باز هم دقت شود و اگر نظری دارند آقایان نمایندگان من باب تذکر به هیئت دولت بدهند بنده مانعی نمی بینم که پروگرام طبع شود و فردا مطرح شود.

رئیس - قسمت زیادی از آقایان اجازه خواسته اند که حرف بزنند اینجا تنها چیزی که بنده لازم است تذکر بدهم این است که لایحه يك دوازدهم پاماده واحده که مربوط بودجه است در دست آقای وزیر مالیه است و تعلق شد بدشان هم این است که زودتر تصویب بشود علت تعلق شد بدشان هم این است که مربوط به معاش جامعه است برای این کار يك دوراندیشی بکنند بعد دیگر اشکالی ندارد.

دشتی - عرض کنم که ما باید قدری تفصیل تر صحبت کنیم ملاحظه بفرمائید بنده وقتی که عرض کردم چاپ شود برای این نبود که مانع نظامنامه دارد عرض نکردم که حتماً در نظامنامه نوشته شده است بنده عرض کردم که باید درش مطالعه کرد بهترین دلیلش هم این است که خود پروگرام در چند سطر نوشته شده است راجع سیاست خارجی است راجع به فلاح است راجع به اقتصادیات است راجع به طرق است راجع به کار خالصجات است در تمام اینها ما باید يك نظری بکنیم پس باید طبع شود و بدست و کلا داده شود و درش بحث شود و آن قسمتی را که آقای رئیس مجلس فرمودند خوب آنرا يك يك خبری است که می شود درش حرف زد و آن این است که عجله دارند که يك دوازدهم را بگذرانند برای اینکه امروز است و نهم است فردا هم ممکن است جلسه

تشکیل شود پس فردا هم ممکن است جلسه تشکیل شود و اینها هم بولتان حاضر است و ممکن است بمرم بدهند ولی رویه مرتبه خوب يك دوازدهم نباید مستلزم این باشد که اولاً مسائله را برهم بزنیم و باین موضوع مهمی که عبارت از رأی دادن به پروگرام دولت یعنی بکابینه است يك شکل ماست و ملی بگذرد از این جهت بنده موافق نیستم که حالا مطرح شود

رئیس - عقیده آقایان این است که پروگرام قبلاً طبع و توزیع شود! نمایندگان - بله بله

رئیس - دولت هم گمان نمیکنم مخالف باشند. اظهار موافقت هم مبرماید. آقای دشتی

دشتی - بنده میخواستم بپرسم آیا مانعی دارد قبل از اینکه پروگرام دولت رأی داده شود لایحه يك دوازدهم مطرح شود!

بعضی از نمایندگان - البته مانع دارد آقای

وزیر مالیه - اولاً مقصود بنده راجع به يك دوازدهم تنها نیست خود بودجه را میخواهم تقدیم کنم و اینکه فرمودید مانعی دارد بانه شاید هم مانعی نباشد برای تقدیمش ولی برای تصویبش شاید مانعی باشد زیرا البته قانون است و بایستی بعد از رأی پروگرام باشد.

رئیس - نظر آقای وزیر مالیه بنظر بنده صحیح است تقدیم يك لایحه یا تصویبش دو باب است فعلاً میدهند ما هر دو لایحه را طبع و توزیع میکنیم برای سرعت در جریان کار.

وزیر مالیه - فردا عرض کردم تقدیم میکنم

رئیس - فردا فرمودید!

وزیر مالیه - بله

[۶ - معرفی معاونین وزراء]

رئیس - فعلاً دو کار است که ما باید انجام کنیم یکی اینکه آقای رئیس وزراء یادداشتی ببنده دادند که کلمه در اراضی خالصه از اراضی خالصه است آن (از) را باید افزود و در فرمایشات ملوکاته هم از قلم افتاده بود

و دیگر اینکه فرمودند که آقایان وزراء معاونین خودشان را هم معرفی میکنند این را هم فرمایند.

رئیس الوزراء - قبلاً خود بنده فراموش کردم چون سابقاً آقای بچی خان دیا را به معاونت خودم معرفی کرده بودم حالا هم که حاضر هستند باز معرفی شان میکنم.

وزیر امور خارجه (آقای فروغی) - آقای غفاری هم کماکان معاون وزارت امور خارجه هستند.

وزیر مالیه (آقای تقی زاده) - آقای سیاح هم کماکان

معاون وزارت مالیه میباشد.

ولیر طرقی (آقای منصور) - آقای سلطان محمد خان

عامری را به معاونت وزارت طرق معرفی میکنم.

۷- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - اگر اجازه میفرمایید مجلس را ختم کنیم

(صحیح است) جلسه آینه فردا روز چهارشنبه سه ساعت

قبل از ظهر دستور پروگرام دولت

(مجلس یکساعت قبل از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر